

Ο ΧΡΟΝΟΣ ΣΤΑ ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΔΗΛΩΝΕΤΑΙ

- 1) Με απλή αφαιρετική τοπική: απαντά στο ερώτημα «πότε;» και δηλώνει χρονικό εντοπισμό (qua nocte)
- 2) Με απλή αφαιρετική οργανική: απαντά στο «μέσα σε πόσο χρόνο;» (decem annis)
- 3) Με απλή αιτιατική: απαντά στο «για πόσο καιρό;» (unum diem vivunt)
- 4) Με την πρόθεση post + αιτιατική ή με το επίρρημα post + αφαιρετική: απαντά στο «μετά από πόσο χρόνο;» (post paucos dies / (paucis post diebus)
- 5) Με την πρόθεση ante + αιτιατική ή με το επίρρημα ante + αφαιρετική: απαντά στο ερώτημα «πριν από πόσο χρόνο;» (ante paucos dies)/ (paucis ante diebus)
- 6) Με χρονικές μετοχές
- 7) Με χρονικές προτάσεις

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΣ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΣΤΗ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ρήμα εξάρτησης	Δευτερεύουσα πρόταση σε Υποτακτική		
	ΣΥΓΧΡΟΝΟ	ΠΡΟΤΕΡΟΧΡΟΝΟ	ΥΣΤΕΡΟΧΡΟΝΟ
<u>1) Αρκτικός χρόνος</u> (Ενεστώς, Παρακείμενος με σημασία Ενεστώτα, Μέλλον, Συντ. Μέλλον στην Οριστική και Προστακτική τους)	<u>Υποτακτική Ενεστώτα</u> (σύγχρονο στο παρόν / μέλλον)	<u>Υποτακτική Παρακειμένου</u> (προτερόχρονο στο παρόν / μέλλον)	<u>Υποτακτική Ενεστώτα Ενεργητικής Περιφραστικής Συζυγίας</u> -urus sim (υστερόχρονο στο παρόν/ μέλλον)
<u>2) Ιστορικός χρόνος</u> (Παρατατικός, Αόριστος, Υπερσυντέλικος στην Οριστική τους)	<u>Υποτακτική Παρατατικού</u> (σύγχρονο στο παρελθόν)	<u>Υποτακτική Υπερσυντελικού</u> (προτερόχρονο στο παρελθόν)	<u>Υποτακτική Παρατατικού Ενεργητικής Περιφραστικής Συζυγίας</u> -urus essem (υστερόχρονο στο παρελθόν)

Σημειώσεις:

*Τα απαρέμφατα και οι μετοχές, ως ρηματικοί τύποι εξάρτησης, είναι αρκτικοί ή ιστορικοί χρόνοι ανάλογα με το ρήμα από το οποίο εξαρτώνται.

** Το σύγχρονο / προτερόχρονο / υστερόχρονο τα προσδιορίζουμε κοιτάζοντας από την πλευρά της δευτερεύουσας προς την κύρια πρόταση.

*** Από το σύνολο το δευτερευουσών προτάσεων εκφέρονται πάντοτε με υποτακτική οι παρακάτω έξι: πλάγιες ερωτηματικές, βουλητικές, συμπερασματικές (ουσιαστικές και επιρρηματικές), οι ενδοιαστικές, οι τελικές και οι προτάσεις του quominus / quia. Από αυτές, οι υπογραμμισμένες παρουσιάζουν ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων (συγχρονισμό κύριας και δευτερεύουσας).